

Інформаційна картка *
учасника всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2022»
в номінації «Біологія»

Прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності)	Дудка Валентина Миколаївна	
Посада (відповідно до запису в трудовій книжці)	Заступник директора з навчально-виховної роботи, вчитель біології	
Місце роботи (повне найменування закладу освіти відповідно до статуту)	Павлівський заклад загальної середньої освіти Генічеської міської ради Херсонської області	
Освіта (найменування закладу вищої освіти, рік закінчення навчання)	вища, Мелітопольський державний педагогічний інститут, 1990р.	
Самоосвіта (інформація зазначається за останні 3 роки в зворотній хронології)	курси	<u>2019 р. КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти»</u>
	конференції	
	семінари	<u>2019 р. районний семінар вчителів біології і основ здоров'я «Впровадження сучасних навчально-виховних технологій під час викладання біології як засіб розвитку інноваційної особистості на засадах сталого розвитку»</u> <u>2021р. районний семінар вчителів біології «Технологічний підхід до вивчення біології як один із шляхів реалізації завдань сучасної освіти в умовах змішаного навчання»</u>
	вебінари	<u>2021р. освітний проєкт «На урок» «Урок біології з елементами STEM-реальний шлях до успіху» за напрямками «проєктне навчання», «предметне навчання», «інтегроване навчання»</u>
	конкурси	
	інше	<u>2019р. КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» спецкурс «Методика викладання предмету «Основи</u>

Продовження додатка

		здоров'я» на основі розвитку життєвих навичок» 2020р. онлайн-курс «Prometheus» «Безпечність хачових продуктів: сучасне законодавство, сумлінний виробник, відповідальний споживач» 2021р. курс «Цифрові навички для вчителів»
Педагогічний стаж	31 рік	
Кваліфікаційна категорія	Спеціаліст вищої категорії	
Педагогічне звання (за наявності)		
Науковий ступінь (за наявності)		
Посилання на відеореферат	https://drive.google.com/file/d/1qY4GPPla5vN5rMbuoPvE7GgD0wmvEC-e/view?usp=sharing	

Педагогічна ідея

Завдання сучасної школи полягають у створенні здобувачам освіти оптимальних умов для самовираження їх як особистостей, для розвитку здібностей у мінливих умовах довкілля. Навчальний заклад намагається сформувати потребу особистості в самоосвіті, самовираженні, самовихованні, творчому ставленні до діяльності.

Біологія – один з найцікавіших і найбагатіших предметів шкільного курсу, основною метою якого є формування у дітей цілісної картини живої природи та стратегії поведінки сучасної людини в біосфері. Це означає, що дитина, готуючись до самостійного життя, повинна навчитися встановлювати гармонічні стосунки з природою на основі її законів.

Пошук нових форм і прийомів вивчення біології в наш час явище не тільки закономірне, але й необхідне. У школі особливе місце посідають такі форми занять, які забезпечують роботу на уроці кожного учня, підвищують авторитет знань та індивідуальну відповідальність школярів за результати навчальної праці. Розвиток пізнавального інтересу здобувачів освіти – це процес, що включає інтелектуальні, емоційні й вольові елементи в певному поєднанні та взаємозв'язку.

Вивчення матеріалу з біології планую відповідно до вимог навчальної програми, враховуючи методичні рекомендації щодо вивчення предмета в поточному навчальному році, забезпечую виконання контрольних, лабораторних та практичних робіт.

Як же прищепити учням інтерес до біології? Як активізувати їх пізнавальну діяльність на уроці? Мабуть ці та інші подібні питання постають перед кожним учителем. І кожен з нас у процесі інтенсивних пошуків, роздумів, спроб

знаходить власний варіант рішень, що пробуджує у дитини інтерес, дає їй можливість для розвитку і самореалізації.

Працюю над проблемою «Формування ключових компетентностей та можливості особистісного підходу до здобувачів освіти у процесі вивчення біології».

З метою обміну досвідом по даній проблемі було підготовлено мною і проведено два районні семінари-практикуми учителів біології та основ здоров'я на теми: «Організація та створення умов розвитку пізнавальної та науково-пошукової роботи при вивченні біології в межах компетентісно-орієнтованого навчання» і «Впровадження сучасних навчально-виховних технологій під час викладання біології як засіб розвитку інноваційної особистості на засадах сталого розвитку».

В ході семінарів був розкритий теоретично-практичний блок:

- сюжетно-рольова гра як засіб розвитку зацікавленості у вивченні біології;
- дослідницька робота як регіональний компонент у змісті біологічної освіти ;
 - національно-патріотичне виховання у викладанні біології.

Сучасний етап розвитку світової цивілізації визначається як перехід від індустріального до інформаційного суспільства. Саме тому усвідомлюється необхідність застосування під час викладання біології таких інноваційних форм і методів, які би збуджували творчість учнів, створювали атмосферу розкнутості, емоційного піднесення, вчили критично мислити, відстоювати свою позицію. Сучасний урок біології має забезпечити нормальне функціонування й розвиток дитячого організму.

Для успішного впровадження технологій розвивального навчання необхідно пам'ятати, що уроки мають захоплювати учнів, пробуджувати в них інтерес до самостійного мислення та дій. Тому дуже важливо на початку заняття створити позитивну психологічну атмосферу, яка сприятиме розвитку особистості. Дітей потрібно вражати, здивувати, зацікавити та заінтригувати. Це легко реалізувати за допомогою ігрових технологій, які можна використовувати на будь-якому етапі уроку з користю для учнів. Девіз таких уроків: «Гра – це іскра, яка запалює вогник допитливості». Граючись, діти набувають різних вмінь і навичок. У процесі роботи застосовую різні ігри: імітаційні, сюжетно-рольові, дидактичні, інтелектуальні, ігри-подорожі. І це, беззаперечно, носить пізнавальний і розвивальний характер, підвищує інтерес учнів до природознавства, біології й екології.

Використовувати таку форму роботи мене спонукав природничий журнал «Колосок». Користуючись публікаціями, розробляю сценки-мініатюри і вивчення нового матеріалу відбувається за їх допомогою. Виконуючи ролі, учні відстоюють позиції свого персонажу та висловлюють свої точки зору щодо проблеми, а також з'ясовують її значимість. Діти виступають у ролі рослин, тварин, казкових героїв, лікарів, пацієнтів, екологів, юристів. Вважаю, що така форма роботи є дуже ефективною. Вивчаючи певні теми, здобувачі освіти не тільки оволодівають теоретичними знаннями, а й отримують велику кількість

корисних життєвих порад, розвивають артистичні здібності, беруть участь у створенні костюмів, декорацій.

Однією з важливих задач вважаю навчити дітей дискутувати. Під час таких уроків з учнями 9-11 класів відбувається широке обговорення спірних питань.

Цінність цих технологій полягає в тому, що вони сприяють розвитку особистісних якостей, творчих здібностей, розвитку критичного мислення, здатності аналізувати питання, вміння висловлювати свою думку і чітко дотримуватись її.

Розробляючи уроки, розумію, що кожен учень повинен одержати обов'язковий мінімум знань, передбачений програмою. Тому особливе значення приділяю на уроках роботі з підручником, джерелами додаткової літератури, проведенні лабораторної роботи за інструкціями, вмінню спостерігати, фіксувати отримані результати й на їхній підставі робити висновки. Інтерактивне навчання, елементи якого впроваджую в роботу, спрямовує роботу учня на зв'язок навчання з повсякденним життям, уміння грамотно користуватися біологічними знаннями.

Як альтернатива традиційним методам навчання є метод проектів. Це один із найбільш пріоритетних для вчителів біології інноваційний метод, який поєднує декілька сучасних підходів: особистісно-зорієнтований та комунікативно-діяльнісний. В основі методу лежить розвиток пізнавальної діяльності учнів, уміння самостійно конструювати свої знання й орієнтуватися в інформаційному просторі. Використовуючи метод проектів, завжди орієнтуюсь на самостійну роботу учнів: індивідуальну, парну, групову, яку діти виконують протягом певного часу. Він включає в себе сукупність дослідницьких, пошукових, проблемних методів, творчих за своєю суттю. Щоб досягти певного результату, діти вчаться самостійно мислити, знаходити і розв'язувати проблеми, використовуючи знання з різних галузей, здатність прогнозувати результати і можливі наслідки різних варіантів розв'язання, уміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Процес навчання будується на основі активності учнів, їхньої пошукової діяльності, зацікавленості, залученні до знань, у вмінні застосовувати здобуті знання в повсякденному житті. Тому для розв'язання обираємо проблему з реального життя, знайому та важливу для учнів. Це вимагає від них не тільки актуалізації опорних знань, а й пошуку нової інформації з різноманітних джерел.

Детальна розробка проблеми завершується реальним результатом, який учням необхідно представити відповідно оформленим. Цей результат можна побачити, осмислити, застосувати в практичній діяльності.

Займаючи довгий час посаду заступника директора з виховної роботи, мені стало зрозумілим, що навчання і виховання, які не базуються, передусім, на розвитку дитини, втрачають своє значення. Для успішного розвитку Української держави необхідно створити суспільство активних і свідомих громадян, громадян з високими патріотичними почуттями. Патріотичне виховання учнів

під час навчання біології - це особистісно-орієнтований педагогічний процес, спрямований на набуття учнями інтегративної якості, яка характеризує їх позитивне ставлення до Батьківщини та її полікультурності, усвідомлення власної причетності до українського етносу та національної спадщини, відповідальне ставлення до розвитку особистості та вибору ціннісних орієнтацій.

Найкраще це реалізується через формування в учнів знань та уявлень про досягнення нашої країни в галузі науки, адже багато видатних учених прославили її. При цьому завжди підкреслюю їхню приналежність до України. Важливе значення я приділяю на уроках розвитку екологічного мислення. Зміст екологічного виховання полягає в усвідомленні того, що світ природи є середовищем існування людини, тому вона має бути зацікавлена в збереженні його цілісності, чистоти, гармонії. Екологічне виховання неможливе без уміння осмислювати екологічні явища, робити висновки щодо стану природи, виробляти способи розумної взаємодії з нею. Ці уміння учні набувають на уроках та в позаурочній діяльності.

Серед багатьох форм і видів позакласної роботи з біології чільне місце належить пошуково-дослідницькій роботі як регіональному компоненту у вивченні біології, метою якої є зацікавлення учнів біологією, поглиблення і розширення знань про рідний край, вироблення навичок спостереження, розвиток творчих здібностей школярів, виховання любові до рідного краю.

Не залишаю поза увагою роботу з обдарованими дітьми. Мої учні охоче беруть участь в предметних олімпіадах, неодноразово були переможцями II етапу Всеукраїнської олімпіади з біології. Постійно активізую роботу з батьківською аудиторією по залученню дітей до участі у Міжнародному природничому інтерактивному конкурсі «Колосок». І вже тривалий час здобувачі освіти 1-11 класів є учасниками і лауреатами цього конкурсу.

Традиційною є участь учнів школи у Всеукраїнських природоохоронних акціях «Птах року», «Допомога зимуючим птахам», «Букет замість ялинки», «Збережемо Первоцвіти», у конкурсі екологічних агітбригад «Природа – наш дім», еколого-географічній експедиції «Парки - легені міст і сіл», в яких неодноразово займали призові місця на районному і обласному етапах.

Результатом такої роботи я бачу кожного року випускників Павлівського ЗЗСО Генічеської міської ради студентами вищих навчальних закладів, де профільним предметом є біологія. І це не випадково, тому що пізнавальний інтерес, що виник на уроках, спонукав їх до вибору професії. Серед моїх колишніх учнів є медики, реабілітологи, логопеди, екологи, практичні психологи, вчителі біології, фізичної культури, агрономи, зоотехніки, технологи. І як можна ними не гордитись!

Отже, інтерактивні технології мають великий потенціал, реалізація якого створює оптимальні умови для формування ключових компетентностей учнів. Саме це завдання є найвідповідальнішим у роботі кожного вчителя, адже воно стосується життєвих навичок учнів, їх адаптації до життя і, зрештою, їх долі.

Результатом навчання на основі сучасних інноваційних педагогічних технологій є формування висококомпетентнісної особистості, яка володіє всіма життєвими компетентностями, має тісні зв'язки із суспільством, засвоїла його цінності. Це особистість, добре підготовлена до життя у сучасному суспільстві. Саме вона зможе успішно самореалізуватися в соціумі як свідомий громадянин, відповідальний сім'янин, високий професіонал, здатний успішно функціонувати в сучасному євроінтегрованому суспільстві.

* Формат інформаційної картки не змінювати
